

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

s-posti: kirjaamo@lvm.fi,
elina.thorstrom@lvm.fi

Viite: lausuntopyyntöne 17.2.2012

Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi Yleisradio Oy:stä ja valtion televisio- ja radorahastosta annettujen lakien muuttamisesta

Säveltäjän Tekijänoikeustoimisto Teosto r.y. kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

1. Teoston pääviestit

- Kannatamme esityksen mukaista ehdotusta Yleisradio Oy:n rahoituksen järjestämiseksi. Yleisradion kyky hoitaa menestyksellisesti julkisen palvelun tehtävää on turvattu myös uudistuvissa markkinaolosuhteissa.
- Uuden rahoituksen vuodesta 2013 alkaen Yleisradiolle tuottama taloudellinen liikkumavara on suunnattava suomalaisen sisältötuotannon edistämiseen ja mm. kotimaisen musiikin määrän kasvattamiseen ohjelmistossa.
- Kannatamme ehdotusta julkisen palvelun tehtävän täsmentämiseksi. Pidämme tärkeänä kirjausta Yleisradion velvollisuudesta säilyttää kotimaista televisio- ja radiokulttuuria sisältävää ohjelma-aineistoa.
- Julkisen palvelun tehtävää koskevan Yleisradion antaman informaation tulee pääsääntöisesti olla julkista sekä helposti yleisön ja sidosryhmien saatavilla.

2. Esityksen arviointia

Yleisradio Oy:n asema suomalaisen kulttuurin kentässä on ainutlaatuinen. Vain Yleisradiolla on taloudelliset resurssit ja yhteiskunnallinen toimeksianto huolehtia suomalaisen kulttuurin monimuotoisuudesta tuottamalla ja tuomalla yleisön saataville muitakin kuin kaupallisesti kiinnostavia aineistoja. Esimerkiksi Radion sinfoniaorkesterilla on merkittävä rooli suomalaisten kantaesitysten tilaajana ja esittäjänä. Kuvaavaa Yleisradion musiikin käytön monimuotoisuudelle on vuosittain esitettyjen musiikkiteosten määrä: Yleisradion radiokanavalla soi keskimäärin noin 10 000 eri teosta, kun kaupallisen radioaseman tyypillinen teosmäärä jää 2 000 – 3 000 teokseen. Lisäksi Yleisradion toiminta on valtakunnallista ja mahdollistaa kaikille suomalaisille pääsyn monimuotoisen musiikin ja muun kulttuuritarjonnan äärelle.

Yleisradion uutta rahoitusmallia perustellaan esityksessä nimenomaan julkisen palvelun tehtävän turvaamisella. Esityksen mukaan etenkin pienenevistä tv-maksutuotoista johtuvat rahoitusongelmat ovat johtaneet mm. kotimaisen musiikin käytön vähenemiseen ohjelmistossa. Tällainen kehitys, josta myös Teoston musiikkikäyttötilastot antavat viitteitä, on huolestuttava kotimaisen musiikkikulttuurin elinvoiman ja monimuotoisuuden kannalta. Kun esimerkiksi YLE TV 1 -kanavan ohjelmatunnit vuonna 2010 jakautuivat lähes tasan kotimaisen ja ulkomaisen ohjelmiston välillä, on ero niihin sisältyvän kotimaisen musiikin määrässä huikea. Kotimaisissa tuotannoissa käytetystä musiikista suomalaisen osuus oli 60 % kun sen määrä ulkomaisissa tuotannoissa lähenteli nollaa.

Monille marginaalisille musiikinlajeille Yleisradion kanavat ovat käytännössä ainoa jakelutie. Yleisradion maksamat tekijänoikeuskorvaukset palauttavat panoksia musiikin tuotannon alkulähteelle eli säveltäjille, sanoittajille ja musiikkikustantajille. Tämän tulolähteen ehtyminen kiihdyttäisi vähitellen uutta tuotantoa ja johtaisi tarjonnan yksipuolistumiseen. Seuraukset olisivat kaikin tavoin epätoivottavia suomalaiselle kulttuurielämälle ja koko yhteiskunnalle.

Esityksen mukaan Yleisradion uusi rahoitustaso olisi yli 30 miljoonaa euroa suurempi kuin vuoden 2012 nettotulo. Kannatamme rahoitustason nostamista, sillä se mahdollistaisi esityksessä todetulla tavalla lisäpanostukset mm. kotimaisten ohjelmaostojen lisäämiseen ja kotimaisen musiikin määrän lisäämiseen ohjelmissa. On erittäin tärkeää, että rahoitusuudistuksen Yleisradiolle tuottama uusi taloudellinen pelivara suunnataan juuri näihin tarkoituksiin. Esityksen tärkein perustelu on julkisen palvelun tehtävän turvaaminen uusissa olosuhteissa. Tämä tarkoittaa mm. monipuolisen ja kattavan musiikkiohjelmiston tarjoamista erilaisille yleisöille. Esitetyistä perusteluista on tulevana vuosina pidettävä kiinni ja myös käytännössä toimitettava niiden mukaisesti.

Yleisradio on viime vuosina luonut uusia sähköisiä palveluja, jotka myös kuluttajat ovat ottaneet omakseen. Yleisradion tulee jatkaa innovatiivisten ja ennakkoluulottomien avausten tekemistä uusien jakelukonseptien ja uusien yleisöjen suuntiin, erityisesti nuorille. Pidämme hyvänä ehdotusta täsmentää julkisen palvelun määritelmää niin, että se kattaa myös kotimaisen kulttuurin säilyttämisen. Yleisradion kokoelmat sisältävät vuosikymmenien aikana karttunutta arvokasta ja ainutlaatuista suomalaista musiikkiaineistoa, jota ei ole saatavissa mistään muualta. Kansakunnan kulttuuriperinnön tallentamisen kannalta on tärkeää, että tällainen työ jatkuu aktiivisena myös tulevaisuudessa ja kohdistuu etenkin marginaalisiin musiikinlajeihin ja esitystilanteisiin. Mm. yleisradioyhtiöiden arkistojen käytön helpottamista kos-

keva tekijänoikeustoimikunnan ehdotus tekijänoikeuslain muuttamiseksi tukee esityksen mukaisia päämääriä etenkin vanhimman aineiston saamiseksi sujuvasti käyttöön.

Yleisradion julkisen palvelun tehtävän onnistumista tulee voida arvioida myös yhtiön sidosryhmien näkökulmasta. Esimerkiksi musiikin tekijöiden kannalta on tärkeää olla ajantasaisesti selvillä siitä, miten kotimaisen musiikin käyttö Yleisradion ohjelmissa kehittyy. Kannatamme ehdotuksia eduskunnan ja Viestintäviraston tiedonsaannin tarkentamisesta ja muistutamme siitä, että tällaisen informaation tulee pääsääntöisesti olla julkista sekä helposti yleisön ja sidosryhmien saatavilla.

Helsingissä, maaliskuun 12 päivänä 2012

Säveltäjien Tekijänoikeustoimisto Teosto r.y.

Katri Sipilä
toimitusjohtaja

Martti Kivistö
edunvalvontajohtaja

*****

Mikä Teosto on?

Teosto on vuonna 1928 perustettu säveltäjien, sanoittajien, sovittajien ja musiikinkustantajien tekijänoikeusjärjestö. Edustamme noin 26 000:ta kotimaista musiikin tekijää ja kustantajaa, ja lisäksi vastavuoroisuussopimusten kautta noin kahta miljoonaa ulkomaista oikeudenhaltijaa. Keräämistemme musiikin käyttökorvauksista jaoimme vuonna 2011 oikeudenomistajillemme 87 %.

Teosto toimii yhdyssiteenä musiikin tekijöiden ja käyttäjien välillä huolehtien siitä, että musiikin käyttäjät saavat luvat musiikin käyttöön ja että oikeudenomistajat saavat korvaukset teostensa käyttämisestä. Oikeuksien hallinnoinnin lisäksi Teosto edistää monin tavoin kansallista kulttuuria. Yhdistyksen aatteelliseen toimintaan kuuluu suomalaisen luovan säveltaiteen edistäminen.